

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 23.

ANULU XXV.

Sibiu 20 Martiu (1 Apr.) 1877.

Telegrafulu Romanu ese Dumineca si Joi'a, la fiecare dōne septemani cu adansulu Foisiorēi. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cātra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Pentru celelalte pārti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 d., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a., Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru antāi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dōu'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Brosiura politica.

„L'état roumain et la paix de l'orient. Neutralisation de la Roumanie. Par Frédéric Damé. Bucarest 1877“.

(Urmare din nr. tr.)

„Er'a eroica a staturilor romane parea a se fi incheiatu prin tratatele dela 1391 si 1511, reinoite, celu dintāiu la 1466 si celu de alu doilea la 1529. Putea crede omulu ca or'a de organizatiune si desvoltare pacifica, cā pentru tōte staturile din Europ'a la rendulu, loru a sunatu si pentru densese“. Asiā introduce autorulu schiti'a cea scurta despre fenomenulu dela finea seculului alu XVI si dela inceputulu seculului alu XVII, despre Mihaiu Vitezulu, si adauge ca: „mai erā lipsa de sange si de ruine, pentrucā din sinulu natiunalitātiei probate sa ese unu poporu unitu, care sa guste in securitate fructele unei pāci si civilizatiuni fecunde“.

Vorbesce mai departe despre o dorintia ce turmentā inimile romānilor din drēpt'a si stāng'a Milcovului, dela nordulu si sudulu Carpatilor; patriotii cei adeverati si spiritele politice si aduceau aminte ca Traianu n'a voitu sa intemeieze o colonia fragmentaria, ci unu statu puternicu situatu in giurulu Carpatilor, fortarētia naturala la portile imperiului. Dice ca Stefanu realisā pe unu momentu ide'a acēst'a, dara inimicii dela vestu si ostu, dela nordu si sudu, l'au facutu sa se gandēasca er' la salutea patriei sele natale, Moldavi'a. Abi dupa unu seculu Mihaiu Vitezulu bate pe turci dela Dunare cuprinde Vidinulu si Nicopolea, trei ani mai tardiu ocupa Transilvani'a, intra in Sibiu si in triumfu in Alb'a-Iuli'a; in 1600 se incoronēza in Iassi domnu alu Moldaviei. Daci'a antica, dice brosiur'a, erā constituita si dēca unu jumetate de seculu se bucurā de pace si dē linisce, crestinatarea vede formāndu-se o bariera neinflānta intre crestinatate si islamismu. Inse Ungari'a si Poloni'a care protegeau de doi seculi acēsta bariera, fiinduca erau preocupate de interesele loru particulare, se inarmara pentru cā sa o restōrne. A fostu unu blastemu eternuca staturile aceste au intreprinsu campani'a contr'a acestui statu in nascere. Spre a intari autorulu deductiunile sele citēza cuvintele istoricului Engel, prin care confirma, ca Michaiu a ajutat pe Europ'a a se ingradi contr'a barbarismulu turcescu.

In urm'a celor enarate in partea de care ne despartim spre a trece la a *sieptea* pare o ironia cāndu cetim titlatur'a: „Confederation chrestienne des Carpathes“. Lips'a unei confederatiuni contra islamismulu a fostu destulu de simtita. Domnii Munteniei si ai Moldaviei, regii Poloniei si ai Ungariei in seculii XIV si XV reveneau desu asupr'a acestei idei, cārei s'a datu espressionu prin tratate si carea tientea a reuni pre romāni, unguri si poloni intr'o *republica crestina*.

„Documente mai nōue estrase din arhivele Venetiei arata, ca Venetianii si pap'a Sixtu alu IV si-au pusu tōte silintiele spre a sustienē ide'a acēst'a si de a impededā separarea intereselor intre aceste trei staturi. Totu conspirā pentru reesit'a acestui proiectu: interesulu generalu alu Europei, progresulu islamismulu in presentu si desvoltarea Austriei si Rusiei in viitoriu. Unu singuru lucru se

opune, egoismulu Poloniei si alu Ungariei. Egoismulu care triumfa si dicteza suveraniloru Poloniei si Ungariei politic'a cea fāra ratiune, care a trebuit sa se sferisēca cu caderea successiva a acestoru dōne staturi si cu descuragiarea staturiloru romāne“.

Atingendu nisuintiele cuceritōre ale Poloniei si Ungariei, arata cum aceste s'au slabitu pre sine inse-le si cum prin descuragiarea romaniloru se deschidu portile in staturile romāne pentru fanarioti, cari cultivēza slabi-ciunea intr'ensele.

Partea a *opt'a* trece in revista intālnirea intereseloru austriace si rusesi de a-si supune peninsul'a balcanica. In luptele aceste se gasesce Ungari'a fāra independentia, si Poloni'a in fine impartita; staturile romāne perdu din teritoriu prin cessionile facute de turci, din unu teritoriu ce nu erā alu loru. Cu tōte aceste in romāni reinvie simtiulu natiunalu si prin intālnirea intereselor aratate necesitatea unui statu intermediariu in sistema europēna.

In partea a *nōu'a* arata brosiur'a cum Franci'a, dintre puterile occidentali, incepe a aretā interesu de tierile romāne. Napoleonu I in conferinti'a dela Erfurth inca nu pricepea insemnatarea acestoru tieri si erā aplecatu a le cedā Rusiei pentru aliantia contr'a Angliei. In esilulu seu pe insul'a *St'a Elen'a* si-a recunoscutu gresial'a. Criticāndu tratatulu dela 1815 a disu Napoleonu I:

„Rusi'a nu trebuie lasata sa usurpeze protectoratulu provincioloru dunarene; Rusi'a este din natur'a sea dispusa pentru invasiune, mai curendu sēu mai tardiu, ea va face o iruptiune in Europ'a“.

Talleyrand a cuprinsu insemnatarea tieriloru dunarene in urmatōrele cuvinte: „Centrulu de gravitatiune alu lumei nu este nici la Elbe nici la Adigi'a, ci colo josu la fruntariile Europei, la Dunare“.

In tempulu restauratiunei, in Franci'a, barbatii de statu de acolo nu pricepeau insemnatarea tieriloru dunarene. Angli'a singura avea vederi chiare, fāra de a cercā remediul. Trecereā rusiloru preste Prutu a desteptatu pre puterile apusene spre a se aliā contr'a Rusiei. Inse invingerile din Creme'a n'au produsu ceea ce trebuī sa produca, pentrucā puterile de-si au luat in māna caus'a provincioloru dunarene Romāni'a si Serbi'a, au vrutu sa combine binele cu reulu, viitorulu cu trecutul, au cedatu in drēpt'a, au cedatu in stāng'a si asiā au ajunsu la tratatulu din 1856 din care abiā a mai remasu ce-va pāna astadi.

Puterile au avutu in vedere prin reconstituirea principatelor romāne intr'unu statu radicareā unei bariere intre Turci'a si Rusi'a, care sa fia totu odata pētr'a fundamentala pentru o ordine nōua sociala in orientu. Neintielegerile intre puteri, pentrucā unele voiau o desvoltare successiva a populatiuniloru crestine in orientu, condusa si priveghiata de puteri, altele pentrucā nu vedeau bucirosu nascerrea de staturi nōue la fruntariile loru, au avutu urmrea ca lucrulu inceputu a remasu pe jumetate; atāt'a a fostu totu rezultatulu ca Romāni'a s'a neutralisatu. Puterile au pusu mai multu pondu pe sustienerea intregitātiei imperiului otomanu adaugendu dorinti'a Rusiei cā fāra intaridiere sa imbunatātieca (pōrt'a) sōr-

tea populatiuniloru sele; cu tōte ca lord Stanley dicea in an. 1856: Mantuirea Turciei aterna mai multu de lucrārele sele decātu dela ascurarea ce i-o dā occidentulu“.

Turci'a inse n'a satisfacutu astepārīloru Europei. Miscārile din Bosni'a si Erzegovin'a in fine resbelulu cu serbii au fostu urmārile, si pre langa acestea concentrarea armatei rusesi la Prutu.

Romāni'a, in aceste grele impregiurāri, n'avea decātu o datorintia, de a pastrā o neutralitate absoluta. Cu tōte simpatiele ei pentru crestini din orientu ingagiati in lupta, cu tōte ca Pōrt'a i nega drepturile ei consacrate, recunoscute solemnelu de puterile garante, cu tōte dificultātiele ei interiōre a pazitu si n'a slabitu neutralitatea ei nici unu momentu. Inse dupa starea lucrurilor de astadi neutralitatea ei asigurata de puterile garante este numai o *neutralitate relativa*.

Pentru sustienerea pācei, dorita din tōte pārtile, Romāni'a are lipsa de a i se garantā din partea puteriloru garante o *neutralitate absoluta*, cā cea a Belgiului.

Ide'a acēst'a o desvōlta brosiur'a in partea a dieca cu istori'a mai nōua in māna, provocāndu-se la evenimintele din Elveti'a la 1798 si 1813 si la cele din Belgiu la 1870—71. Cea dintāiu cu o neutralitate relativa a fostu calcata de francesi si de austriaci; cea din urma a fostu respectata de germani si de francesi.

Proclamāndu Europ'a neutralitatea Romaniei, fiindu ea unu statu natiunalu latinu, aru avea avantajulu, ca prin intarirea acestei natiunalitātie s'aru impededā reunirea slaviloru de nordu si de sudu. Austri'a, care la cea mai mica miscare intre slavii ei, aru veni in mari perplessitāti, aru trebui sa recunōsca ca statulu romānu pentru ea este *salva garda* indispensabila. Slabirea statulu romānu aru aruncā pre Austri'a in impregiurāri necunoscute. Disparitiunea lui aru fi perderea ei. Diu'a cāndu Austri'a aru trebui sa se lupte cu Rusi'a la Dunare aru veni de sine. Autorulu brosiurei nu crede ca s'aru affā unu barbatu de statu, nici in Vien'a, nici in Budapest'a, care sa se invoisēca la o impartire a Turciei, pentrucā nu crede ca s'aru affā vre-unulu care cu ochi binevoitori sa veda gurile Dunarei in mānile Rusiei si punerea in contactu a slaviloru de nordu cu cei de sudu.

Arata ca si Franci'a, Angli'a, Germani'a si Itali'a au interesu la stabilirea neutralitātiei absolute a Romaniei, pentrucā altcum Rusi'a le-aru surprinde pre aceste amenintiandu-le isvōrele loru de esistentia.

Neutralitatea absoluta este unic'a garantia pentru pacea in orientu si unic'a pentru ecuilibrulu european.
(Va urmā).

O nōua impartire a cercurilor de alegere dietali in Transilvani'a.

In curendu Transilvani'a va vedē realisāndu-se o nōua impartire a cercuriloru sele de alegere dietali. Elementulu domnitoriu inca totu nu se crede deplinu asigurat in egemoni'a sea prin rezultatele legislatorice de pāna acum si de aceea nu e mirare, ca nu se mai inchide sirulu reformelor relativu la Transilvani'a. Dupa proiectulu de nōu'a impartire a cercu-

rilor de alegere, care in curendu se va substerne dietei spre acceptare, numerulu deputatoru ce-i trimite Transilvani'a in diet'a din Pest'a remāne aprōpe neschimbatu. In locu de 75 se voru trimite in viitoriu 73 deputati. Schimbārile radicali se facu insa in impartirea acestoru 73 deputati pe singuratecile cercuri de alegere si anume staruiesce proiectulu de lege a concentrā elementulu magiaru pre cātu numai se va putē si a sparge maioritātie nemagiare.

Mai bine se va vedē acēst'a tendintia din modulu de impartire insusi ce-lu reproducem aici:

Comitatulu *Sibiului* (nesocotindu cetatea Sibiu) va alege pe viitoriu 5 deputati, precāndu pārtile integrante ale acestui comitatu, fostele scauno Sabiu (fāra cetate), Nocrichi, Mercurea si Sebesiu alegeau inainte de arondare 7 deputati, prin urmare elu pierde acum celu putienu 2 deputati, cāci nici nu suntu socotite pārtile alaturate la acestu comitatu din comitatele Albei superiori si inferiori. Comitatu *Ternavei mari* (nesocotindu cetātiele Sighisior'a si Mediasiu) va alege 4 deputati pre cāndu pārtile lui integrante, — fāra de a socoti pārtile anectate, din comitatulu Albei superiori prin arondare — scaunele de odinōra: Sighisior'a, Mediasiu, Cōhalmu si Cincu mare alegeau impreuna 8 deputati. Pierderea e dara celu putienu 4 deputati si, dēca vomu considerā pārtile din comitatulu desfiintiatu prin arondare alu Albei superiori, siguru 5 mandate. Comitatu *Bistritia*—*Nasendu* (socotindu-se si cetatea Bistritia) va tramite 2 deputati pre cāndu pārtile sele integrante, fostele districte Bistritia si Nasendu aveau 4 mandate dietali, prin urmare pierde 2 deputati. Comitatu *Unedōrei* (romānu) remane totu cu numerulu mandatelor ce le a avutu si inainte de arondare. Elu tramite 6 deputati. Pārtile lui integrante suntu fostulu comitatu alu Unedōrei, ce tramitea pāna acum 2, cetatea si scaunulu Orestiei ce tramitea 2, opidele Hatiegu si Unedōr'a ce de asemenea tramiteau 2 deputati, si 2 1/2 cercuri scaunali din fostulu comitatu alu Zarendului. Comitatu *Brasiovu*, care mai inainte cā districtu (fāra de orasiulu Brasiovu) alegea unu deputatu mai castiga unu alu doilea mandat.

Dara comitatele magiare, cari au remasu la arondare aprōpe nealterate, cāstiga in mandate: *Alb'a inferiōra* 4 (pāna acum 2), *Ciculu* 4 (pāna acum 2), *Odorheiu* 3 (pāna acum 2), *Trei-scaunele* 4 (pāna acum 2), *Clusiu* 4 (pāna acum 2). De ase nenea cāstiga comitatele magiare modificate sēu create sub unu nume nou prin arondare: *Szilagy* 9 deputati (pārtile lui integrante: Solnoculu de medilocu, Crasn'a, scaunulu Agrisiu din Dobāc'a si Zilah alegeau mai inainte la olalta 5 deputati); *Solnocu-Dobāc'a* 5 (pārtile lui integrante Solnoculu interioru cu unele comune din Cetatea de pētra si Dobāc'a alegeau pāna acum la olalta 4 deputati); *Muresiu-Turd'a* 5 (pārtile sele integrante, scaunulu Muresiu si pārti din comitatulu Turdei alegeau mai inainte 4 dep.). Comitatele *Turd'a-Ariesiu* cu 4. *Ternav'a-mica*, cu 2 si *Fagarasiulu* cu 2 remanu neschimbate.

Pentru a asigurā si mai bine ponderanti'a elementulu magiaru fatia cu natiunalitātie nemagiare, proiect-

tulu nou de lege radica censulu la 10 fl. si sustiene si mai departe privilegiulu ce l'a avutu nobilimea la alegerele dietali. De o parte cu unu censu atatu de urcatu, ier' de alta parte cu dreptulu feudal ce nu au nobilii, magiarii voru scote cu vreme din parlamentulu loru pre nemagiari si asiá vom vedea in diet'a din Buda-pestá' numai pre natiunea genetica magiara legiferandu si dispunendu dupa bunulu placu de sórtea tiei si a celorlalte natiuni.

Precum cetimu in „Hon“ preparativele pentru introducerea legi noue electorale, se facu dejá de acum, pentruca, intrandu legea in vigore ea sa se póta pune inmediatu in lucrare. In ministeriulu de interne s'a tenuutu o conferintia pentru a statorí modalitatile compunerii listelor electorale. Comitatele s'au avisatu — la casu cându legislativ' aru votá lege electorale — a prepará lucrurile astfelu: cá impartirea cercurilor si statorirea listei electorale sa póta urmá dejá in lun'a lui Maiu.

Revista política.

Incepemu de asta-data revist'a nóstra cu lucruri cari nu au séu nu paru a avea insemnatate mare politica. Esté vorb'a de avansamentulu de primavéra in armat'a comuna. Foile computeri ne spun ca avansari in graduri inalte de asta-data nu voru avé locu; mai multe voru fi la trupa si cu deosebire la infanteria.

De alta parte cetimu ca in decursulu lunei lui Maiu artileri'a de câmpu se va ajustá completu cu tunuri nóue „*Ordre de bataille*“ pentru exercitiile in arme din anulu acest'a e fórté pacinica. Siese regimete se voru dislocá in alte garnisone dupa terminarea exercitiilor. „P. Ll.“ inse adauge, ca dupa cum stau astadi lucrurile, suntu permise unele indoieli déca pána in tótna nu se voru face schimbári in pacinica „ordre de bataille.“

Indoial'a acést'a din partea unui diurnalu despre care lumea sustiene ca are relatii cu ministeriulu de esterne este curiósá in felulu ei si aru gram' déca óre-care desplicatiune in telegram'a din Ruscicu dela 28 Martiu, in care se dice, ca unu ordinu alu ministeriulu de resbelu din Constantinopole a dispusu mobilisarea la momentu a armatei teritoriale din Vilaietulu Dunarei, care face cam 25,000 combatanti.

Intr'aceea porumbitiele cu ramurelulu de olivu in ciocu sbóra si asigura ca pacea se va sustiené. „P. Ll.“ inca ni-o promete acést'a si ne spune terminulu pána cându. Acést'a fóia dice ca diplomati'a va mai lucrá pána dupa pascile rusesci, asiá dara cam scurtu terminu, de vre-o 8—10 dile.

Generalulu Ignatieff va fi ajunsu pána acum la St. Petersburg. Missiunea lui diplomatica este implinita. Unu tempu scurtu si lumea va afliá din evenimintele ce se voru desvóltá, mai multa decátu din conjecturárele cari ni le da diuaristic'a cea mai mare pe fia-care di.

Cuiulu, care este inca veritu in actiunile diplomatice si impedece pacea orientala, este Muntenegrulu, care s'a abatutu dela pretensiunea unui portu, fostarseta inse pre lángá pretinderea persatiei Nicsici si a pasulu Dug'a, pe care pórt'a inca nu este aplecata alu dá din mána. Montenegroii arméza asiá dara din tóte puterile si dupa espirarea armistiului, prolongitu pána la 12 Aprile n., voru incepe iérasii ostilitátele. Déca nu va fi alt'a, acést'a inca e destula pórtá deschisa spre a intrá in cestiunea orientala.

„Corespondinti'a Política“ primesce din Chisineu nisce sciri, din cari s'aru pare a acolo se bate dejá tob'a de alarma.

La 19 a. c., cuartirulu generalu cu siefulu statulu maioru Nepokoiczky s'a intorsu dela Odes'a la Chisineu, unde s'au conchiematu indata siefi tuturoru corporiloru la o conferintia de trei dile. Totu de odata se anuntia, ca artileri'a armatei de sudu, care are 505 tunuri de câmpu (intre cari 76 tunuri de munte si 350 de fortaretie) se va mai sporí cu 14 baterii de cavalerie. In fine se mai dice, ca la finitulu lunei voru sosi in Ungheni 70 locomotive si 760 vagóne, care voru stá la dispositiunea speciala a comandei armatei, pentru a completá comunicatiunea pe cáile románe. Cá comandantu alu asiá numitei armate litorale, care constá din trei divisiuni, se va numí guvernatorulu din Odes'a, generalulu Semeka.“

Si din Caucazu primesce „Corespondinti'a Política“ nisce sciri fórté resbelnice. Trupele ce stau sub generalulu Melikof, s'au sporitu cu siase brigade din Rusi'a européna, si pána la 1 Aprile voru trebuí sa ajunga numerulu de 150,000 ómeni.

Unele diure straine primescu din Constantinopole scirea, ca Sultanulu va rechiemá pe Midat-pasi'a, din ace-lasi motivu din care l'a departatu, adeca de tém'a miscarei care ce in ce cresce mai tare.

Diet'a Ungariei.

In nrulu precedentu amu amintitu pe scurtu despre votarea legi de imprumutu in diet'a Ungariei. Intr'unu scurtu estrasu punemu inaintea cetitoriloru o dare de séma despre desbatera acelu imprumutu, ce avú locu in cas'a deputatiloru in siedinti'a dela 27 Martiu.

Dupa unele cuvinte de introduce din partea referentulu *Ordody*, se radica in numele „partidei liberale independente“

Lukács: Regimulu nu scie ce cere, cas'a nu scie ce votéza (aprobare in stâng'a, contradicere in drépt'a). Regimulu nu scie déca va fi vre-odata in stare sa se foloséca de imputernicirea ce cere; cas'a iérasu nu scie de va ajunge imputernicirea vre-odata sa se aplice. Regimulu insusi a declarat, ca nu póte stá bunu, déca i va succede operatiunea; legislativ'a din partesi nu scie, déca aceea ce decretéza se va si duce in indeplinire. Unu regimu, care in Vien'a a facutu unu fiasco asiá de mare elu si partid'a lui nu póte sa-i voteze polit'a in *bianco*.

Al. *Bujanovics* declara in numele partidei sennyeyane respingerea proiectulu. Déca se sustiene, ca scopulu proiectulu nu este a se cautá in depurarea datoriei flotante, ci tientesce cu deosebire la o plasare favorabila a imprumutulu de 80 milióne, oratorulu e de parere, ca astfelu de operatiune pentru radicare momentana a hartiiloru nóstre de statu nu e admisibila.

E. *Simonyi* nu voiesce sa dea regimulu ocaziune de a incheia imprumutu cu unu consortiu, cu care a contractatu pe cele de mainainte. Consortiulu acest'a face imprumutulu aternatoriu de conditiuni straine de imprumutu. Odata, la imprumutulu de 76½ milióne a silitu pe regimu la concessiunea drumulu de feru Temsiór'a—Orsióv'a, de alta data la alte 76½ milióne l'a silitu la acceptarea tratatulu de comerciu cu Romani'a.

Zsedenyi este pentru proiectu.

Min. de fin. *Szell* desvóltá o polemica indreptata contr'a oratoriloru de mainainte. De vre-o câte-va dile incóce é' s'a intunecatu orizontulu, sperezu inse ca întórcerea spre bine nu va intardiá; tocni pána siansele se schimba asiá de desu sustiene

modulu propusu de densulu, cá celu mai potrivit referintieloru de fatia. O schimbare repentina ne póte aduce fólose asiá de mari, incátu altmintrea nu le-amu mai puté ajunge.

Dupa ce vorbira *Helyi* si *Mocsáry* dice *Ragalyi*: De óre-ce tiér'a merge fára a se oprí spre bancrotta, e mai bine, cá inevitabilulu sa se intemple adi decátu máne. Unde erogatele suntu pururea mai mari decátu veniturile, trebuie sa urmeze concursulu. Oratorulu face alusiuni la tienut'a energica a Turciei, pe cându Ungari'a se pléca necontentu. Tiér'a no'ra nu capata bani, pentru-ca aru fi vre-o sperantia de ai puté plati, ci pentru cá sa ne incurse. S'a veditu ca cu puterea nu se póte apropia nimenea de noi, asiá acum se facu incercári cu vicleni'a si mai târdiu voru sa ne dica, fiti buni bucurosi ca ni se face mila de voi seraciloru, si ve ajutámu (ilaritate). Oratorulu scie ca regimulu nu se gândesce a duce in deplinire conversiunea, ci de a pune vre-o doi bani in cassele cele góle, si de aceea respinge proiectulu.

Tisz'a min. pres. intaritatu. Pe cuvintele celoru din stanga extrema nu se pune nici unu pondu, pentru aceea le da absolutoriu in privint'a consecuentieloru dupa afirmatiunile loru cele neadeverate. (Miscare in stâng'a extrema). Despre cele promise de densulu si va dá compta cu consciinti'a sea, inse elu n'a putut odota lucruri, de cari elu a pututu prevedé ca nu se potu realisá. De alta parte datorii lui este, cá a cármaciului, de a nu parasí nai' in sórtea ei, la celu dintáiu ventu nefavorabilu, ci de a o salvá, pentru-cá cu tempulu sa o póta conduce in portulu doritu.

Intorcendu-se cátra *Lukács* incheia min. pres. Disulu oratoru a denegatu regimulu ori ce capacitate; déca opozitiunea e petrunsa de convingerea acést'a atunci aru trebuí sa dea regimulu plenipotentia de a indepliní operatiunea planuita, póte se implinesce proverbiulu nemtiescu: „*Der Dumme hat's Glück*.“ (Aplause).

Resultatulu este cunoscutu. S'a primitu propunerea regimulu cu 166 contra 74 voturi; 203 deputati au fostu absentu.

Turci'a. In 7/19 Martie s'a deschis parlamentulu turcescu printr'unu discursu de tronulu alu sultanulu, cetitu de primulu seu secretariu. De fatia au fostu ministrii, demnitarii civili, militari si bisericesci, senatorii si deputatii, precum si „insarcinatii cu afaceri“ ai puteriloru, afara de celu germánu si celu rusescu, representati numai prin dragomanii loru.

Discursulu tronulu spunea, ca imperati'a avea sa multieméca marirea ei de mai nainte practicárei justitiei, respectulu legiloru si bunei sele administratiu i. Slabirea continua a imperatiu e causata prin uitarea si parasirea preceptelor pline de intielepiciune, cari domnisera pána la sultanulu Mahmud. Acést'a pricepu ce lipsesce Turciei, introduse reforme si incepuse a pune tiér'a pre calea progresulu si a civilizatiunei. Sultanulu Abdul Medgid continuá oper'a predecesorulu seu, promulgandu „tansimatulu.“ Dar' binfulgandu acele legiuri au fostu paralisate de resbelu din Crime'a, care pentru intáia óra nevoi Turci'a la unu imprumutu. Multiamita ajutorulu puteriloru mari aliata cu Turci'a, pacea a fostu restabilita si integritatea imperatiu a fostu pusa sub garanti'a puteriloru europene.

Tiér'a aru fi intratu intr'o era nóua de progresu si de buna stare, déca *intrigile* si *sumutiárele culpabile* n'aru fi paralisatu bunele intentiuni ale regimulu, care erá silitu de a intretiné armate mari si de a golí tesaurulu publicu pentru innoirea materialulu de resbelu. Aceste cauze, unite cu réu'a administratiune finan-

ciara, au incarcatu asiá de tare statulu, incátu in momentulu rescólei din Erzegovina guvernulu se vediu silitu de a luá refugiu la mesuri esceptionale. Aceste mesuri, reducendu intieresedele datoriei statulu, au lovitu greu creditulu lui, pentruca au ignoratu obligatiunile Portiei, pre care ea le indeplinise totu-déun'a pána atunci. Cându in impregiurárele cele mai grele sultanulu (actualu) a fostu chiamatu pe tronulu, elu a pusu mai intáiu puterile tiei in starea de a padí siguranti'a si neaternarea ei. Dupa acea elu s'a ocupatu numai cu reform'a interióra, promulgandu o constitutiune, care dupa modelulu tieriloru celoru mai civilizate, chiama natiunea sa participe la facerea legiloru publice, in fine elu a instituitu unu parlamentu, asigurandu tuturu libertatea, egalitatea si dreptatea.

Sultanulu multiamesce providentiei, ca e chiamatu de a deschide sesiunea cea dintáiu si enumera proiectele de legi, ce voru fi a se discutá. Intre acestea suntu: *legea electorala*, *legea provinciala si comunala*, *procedur'a civila*, *reorganizarea judecatorieloru*, *legea inaintárei in functiuni si a pensiuniloru*, *legea de presa*, *organizarea curtiloru de compturi* si in fine *budgetulu*.

Sultanulu recomanda mai cu séma studiulu si primirea legiloru financiare. Se voru luá mesuri pentruca creditoru Turciei sa capete garantiile cele mai solide pentru indeplinirea obligatiuniloru Portiei. Se voru introduce apoi institutiuni pentru radicare a instructiunei publice. Sultanulu a hotaritu sa maréca din mijlóce proprii scól'a civila, pentru a cresce in ea functionarii capabili.

Laudandu patriotismulu poporulu si vitezi'a armatei sele, Sultanulu constata pacificarea tiei, restabilirea bunelor relatii cu Serbi'a si exprimá speranti'a, ca tratárele cu Muntenegrulu voru avea aceleasi rezultate bune; ier' acést'a aru permite sa se concedieze soldatii de sub arme spre marele folosu alu agriculturii.

De-si conferintia adunata la Constantinopole, nu a ajunsu la o intielegere definitiva, totusi remane doveditu, ca guvernulu a executatu anticipandu dorintiele puteriloru, pre atát'a pre cátu acele dorintie se potu impacá cu tractatele, cu regulele dreptulu internatiunali si cu trebuintiele situatiunei.

In fine sultanulu incheia astfelu: „Guvernulu meu a datu in continuu „dovedi de sinceritate si moderatiune, „ceea ce va contribui, cá legaturile „de amicitia si simpatia, ce ne unescu „cu marea familia europeana, sa de- „vina mai intime.“ C. d. I.

Memorandulu Bulgariei cátra puteri.

De curendu, d. Zancof, a adresatu unu memorandu ministriloru de afaceri esterne ai puteriloru semnatare tratatulu de Parisu; memorandulu, dupa „Corespondinti'a politica“, este celu urmatoriu:

„Escelentia, natiunea bulgara a creditu, ca conterinti'a din Constantinopole va face sa inceteze odata pentru totu-déun'a sorgintea acelu suferintie intricosiate, la cari a fostu si mai este espusa, deschidendu-i calea spre bunastare si pace. Dar' in respingere ei conjuratu de secele prin respingere propuneriloru conferintiei, a zadarnicitu acea sperantia. Guvernulu turcescu a pusu in fatia decisiuniloru conferintiei constitutiunea elaborata de Midat-pasi'a. Dar' de-si acést'a a fostu dejá publicata dela Decembre 1876, n'a produsu nici o schimbare, nici in administratiune, nici in modulu de cugetare alu turciloru. Amenintiárele cu nóue maceluri, furturile, omorurile, jafurile, desonorarea femeiloru si a feteloru continua in tóte pártile; natiunea bulgara n'a

incetatu de a se plânge contr'a dârilor apasatôre, contr'a contributiuniloru de resbelu, contr'a injustitiei tribunaleloru, contr'a esceseloru zapciiloru si mai cu séma contr'a puterei armate.

„Inainte de a se fi numitu Turci'a statu constitutiunalu, amu avutu celu putienu atâta, ca in urm'a sacrificiiloru si cu pretiulu lupteloru continue contr'a fanariotiloru, aveamu o autoritate spirituala. Acum voru sa ne spolieze si de acést'a, pentruca esarhulu n'a voitu sa' faca adresa de multiamire pentru constitutiune. Este adeveratu, ca câti-va bulgari s'au alesu fâra scirea natiunei, deputati, caimacami si mudiri inse de ôre-ce acesti'a suntu alesii esclusivi ai guvernului, ei nu voru tinde la altu ce-va, decâtu sa esecute ordinele lui; prin urmare natiunea nu astépta nici unu bine dela ei. Afara de acést'a majoritatea din parlamentu va fi in totu-déun'a in partea turciloru, pentruca numerulu deputatiloru turci este incomparabilu mai mare decâtu alu crestiniiloru. Aru fi o nebulia dar', déca natiunea bulgara aru sperá ce-va dela constitutiune. Natiunea vedé ca acést'a constitutiune nu e altu ce-va, decâtu o nóua editiune a humsiuriloru si haturiloru mucedite prin archive, cari nu s'au esecutatu.

„In generalu, natiunea bulgara nu se va multiamí cu nici un'a din promisiunile de reforme ale guvernului turcescu, pâna cându Pórt'a nu va fi concrinsa prin garanti'a puteriloru, la esecutarea acestoru reforme.

„Bulgarii, dle ministru, ve róga cá sa mijlociti la Pórt'a primirea propuneriloru conferintiei.

„Bulgarii nu cauta imbunatatirea sórtei loru insuportabile in urm'a influentiloru straine, precum credu unii. Nu e nici unu pecatu, déca o natiune de 7 milióné, care in cursulu celoru cincí seculi intregi a fostu condamnata la sclavie, acum cauta o sórta mai buna, care sa-i asigure averea, viét'a, neviolarea domiciliului, si care sa-i faca posibilu progresulu pe calea civilisatiunei.

„In fati'a intregului trecutu alu turciloru, a bancrutei loru financiare din presinte si a lipsei culminante in care se aflau popórele supuse loru, cu tóta fertilitatea tierii, cu tóta aplicatiunea spre munca a popóreloru, cine n'aru admite, ca stapânii nostri suntu departe de a întielege art'a de a guverná, si ca ei cu caracterulu loru brutalu si selbaticu, nu caracteru in modu asiá de claru cu ocaziunea maceluriloru din anulu espiratu, cu fanatismulu loru religiosu inradacinat, demnu de evulu mediu, ei nu suntu pentru Europ'a din secululu celu civilisatu alu XIX-lea, de câtu unu anacronismu scandalosu!

„Déca prin urmare, Europ'a aru luá din mân'a rasei turcesci guvernarea unoru provincii atátu fertile si frumóse, dându-o in mânile filoru aceloru provincii, cari suntu plini de fortie vitale si cu multu mai capabili de a se guverná insi-i, aru face unu actu care i-ar' aduce laud'a tuturóru seculiloru viitori.

„Convinsi, ca strigatulu de desperare alu unei natiuni crestine numeróse, care fú macelarita, asuprita persecutata, jefuita, violata in modulu celu mai brutalu si bestialu sub ochii Europei, va fi auditu, si ca speranti'a pusa intr'ens'a va fi pe deplinu justificata, ve rogâmu, dle ministru, sa binevoiti a primí, etc.“

(Urméza semnaturile reprezentantiloru natiunei bulgare din orasiile Rusciucu, Târnov'a, Siuml'a, Varn'a, Tulcea, Sistovu, Slivenu si Vidinu).

Cetimu in „Unirea democratica“ „Revist'a britanica“, cunoscuta in lumea politica si literara prin scrieri de o importanta necontestata, publica in numerulu din Februaru unu im-

portantu articolu intitulatu „Judaismulu modernu, de unu evreu“, care descrie cu colorile cele mai vii obiceiurile israelitiloru din Franci'a, Engliter'a, Austri'a, etc., unde ei au devenitu francesi, englesi austriaci.

Venindu la evreii polonesi, din cari pe fia-care anu se tramitu in Romani'a contingente puternice, éca cum se esprima autorulu mentionatulu articolu: „Este de observatu ca evreii din Poloni'a si Russi'a, adeca aprópe dóue treimi ale poporului evreu, afisiéza unu suveranu dispretiu pentru acei din coreligionarii loru cari nu observa in modu serupulosu testulu si formalismulu rugaciuniloru cultului loru!... Evreulu polonesu este bigotu, intolerantu, are spiritulu cuirasatu in contr'a oricáruu progresu si chiaru contr'a bunului simtiu.“ Dupa autoru, acestu personagiu imbracatu in haine lungi, cu perciuni, intolerantu, etc., trecendu in Engliter'a devine englesu, tolerantu, contractându obiceiurile omului liberu si desbracându-se de preventiunile religióse séu altele.

Venindu inse la Romani'a, lucrurile se petrecu altu-felhu, si aci avemu sa culegemu multe invetiaminte, pe cari le recomandâmu israelitiloru din Romani'a, spre a se gândi odata scriosu la positiunea ce le facu unii din coreligionarii loru, cari facendu-se instrumente ôrbe ale strainului, séu urmarindu unu câstigu ilicitu, inventéza o multime de fabule, menite mai multu a le complicá situatiunea decâtu a o limpedi.

Eca cum se esprima autorulu de care vorbimu:

„Déca trecemu dela Germani'a in Romani'a, suntemu isbiti de contrastu. Aci domnesce in tóta vigórea spiritulu de esclusiune alu israelitiloru si zelulu fugosu alu ortodocsiei loru. Intransigentia séu impotrivirea ce afecta cátra civilisatiunea moderna a întârdiatu pentru multu tempu emanciparea loru politica. Ei se vedu preumblându se pe ulitie imbracati in halaturi lungi cu perulu fâlfaindu, barb'a neingrijita, vorbindu o limba neintielésa, fâra a se îngrijí câtu de putienu de obiceiurile si limb'a crestiniiloru din tíera. De ce sa ne mirâmu, déca suntu persecutati, si déca au remasu victimele unei legislatiuni esceptionale. Suntu tieri unde grabirea evreiloru de a adoptá obiceiurile cari i incongiura, le-a inlesnit progresulu cátra o mai buna situatiune sociale; dar' nici-odata coreligionarii loru din Romani'a nu voru vedé modificându-se conditiunea loru miserabile, pre câtu tempu nu voru desarmá prejudecâtile de cari suntu stapâniti prin o educatiune cu totul nóua. Pe cându camer'a legiuitoare a Romaniei si pune tóte puterile pentru imbunatatirea sórtei tierii in generalu, aru fi bine cá si diversele párti ale poporatiunei sa se siléasca a se face demne de guvernantii loru! Sciu bine ca evreii din Romani'a suntu lipsiti de tóte drepturile electorale; ca nu potu cumpará parlamentu; ca déca suntu supusi servitiului militaru, nu potu aspirá la nici o inaintare in armata, si ca in fine participarea la unele functiuni si industrii le este interdusa. Tóte acestea suntu dure; dar' esista unu adeveru, pe care nu este permis a-lu necunosce, ca: inainte cá legislatiunea româna sa-i accepte cá români, trebuie cá ei sa se despóie de singularitaté caracteristice ce li se imputa, si cari facu din ei o natiune in natiune. Sa se imbrace, se vorbéca cá tóta lumea, si fâra a face vr'o concessiune principiiloru loru religióse, se lucreze cá cei-lalti români — si atunci li se va dá dreptate, iér' emanciparea nu va întârdiá.“

Aceste cuvinte intielepte, esite din pén'a unui israelitu, fi-voru ele intielese? Se voru conyinge ôre in cele din urma israelitii ca prin proteste pe la „Aliantie“ cu simtieminte straine româniloru, caus'a loru, departe de a inaintá, va regresá?

Mai bine de o miia de ori le-aru fi cá, in locu de a se apropiá de acele asociatiuni cari-i esploatá, sa se de-parteze de ele, apropiându-se de români; cáci numai atunci voru putea stá la vorba despre drepturi, ce nu li se cuviniu iaca.

Corespondintia.

Reminiscintie din absolutismulu nemtiescu fatia cu constitutionalismulu ungurescu actuale.

Din pártile Banatului 1/13 Mart. 1877.

Motto: „Ce tie nu-ti place altui'a nu face!“

III.

Cu préinalt'a diploma imperatésca din 20 Octobre 1860, séu mai bine disu reinvierea „constitutiunei liberali unguresci“ inceptandu „absolutismulu nemtiescu“ lumea, adeca tóte popórele de sub corón'a St. Stefanu se bucurau si asteptau multu mai mare bine, sperâmu toti cu totii ca suferindu impreuna greutátile absolutismului, — unii cá si altii — ne vomu impartasi ér' impreuna cá frati si compatrioti si de fructele constitutionalismului, a cáruia devisa este: „libertate egalitate si egalitate“. Amu speratu acést'a cu atátu mai vertosu, cáci fratii si compatriotii magiari, cându erau la reu in doreri si suferintie cumplitu semitóric, nu odata ci la tóte ocaziunile suspinându mereu si solemnu ne promiteau, ca déca patri'a se va mantui de jugulu absolutismului si-si va recastigá érași drepturile avitice adeca constitutiunea, atunci simbolulu ei pusu pe flamura adeca libertatea egalitatea si fratietatea vá avé valóre si se va respectá cu tóta sântieni'a pentru tóte popórele compatriote.

Durere inse ca evenimentele si esperintiele dela 1860 pâna astadi ni-au doveditu si ne dovedescu contrariulu. Atitudinea si preste totu faptele compatriotiloru magiari de cându ei s'au scuturatu de odiosulu absolutismu nemtiescu si au devenitu insi-si la putere adeca domni ai situatiunei in constitutiunea unguresca, — ne-au adusu la convingere deplina si ne-a adusu intr'o situatiune cá si noi sa fimu de o credintia chiaru cu densii adeca cu liberalii dela „Alföld“, — ca dieu sub acea stapanire nemtiesca de dieci de ori a fostu mai bine de cum este astadi, sub regimulu lui „Tisza“ la aparintia constitutiunalu dar' in fapta mai absolutistice decâtu celu nemtiescu a lui Bach si Schmerling.

Fiindu-ca in ciclulu precedentu ai acestui articolu amu ilustratu tóte evenimentele rele si bune câte au obvenitu in restempulu celoru 10 ani din absolutismulu nemtiescu, adeca numai unele de câte mi-amu potutu aduce a minte, acum consecintmente si cu totu dreptulu stimabilii lectori ai acestui diariu voru asteptá si pretinde cá totu asiá se illustreze si celea intemplate si esperiate, de cându suntemu fericiți cu constitutiunea, cu legislatiunea tierii, cu regimu responsabilu, cu institutiuni liberali si autonomii municipali si comunali etc. etc.

Unu ingagiamentu acest'a, cáruia intr'adeveru numai cronicarii istoriografico-psihologici aru fi capabili a-lu satisfacé deplinu si conformu recerintiei de chiarificare a situatiunei de atunci si celei actuali, spre a caracterisá esactu si fidelu deosebirea intre trecutu si intre actualitate, adeca a pune in vedere si asemenare paralela regimulu actuale din constitutionalismulu ungurescu, cu celu alu trecutulu din absolutismulu nemtiescu! Si spre a puté face acést'a la tóta intemplantia aru trebú sa se enareze tóte reluându firulu de unde l'amu intreruptu adeca dela 1860 si astfelu continuându a aretá bateru numai „fugitive“ asupri-

rile si patianiile nóstre din aceste párti, mai vertosu cu privire la suprimerea desvoltárei culturai, a întrebuintárei limbii nóstre nationali in administratiunea afaceriloru publice, atátu in cádrulu municipiiloru si alu comunelorú cátu si fatia cu interesele particulariloru.

(Va urmá.)

Vien'a 27/3 1877.

Cetatea nóstra a fostu cercetata in dilele aceste de doi óspeti insemnati: Don Pedro II imperatulu Brasiliiei, care a plecatu dejá; si prea cunoscutulu diplomatu rusescu, generalulu Ignatieff, care dupa cum se vorbesce o sa ne paraséca de séra, mergendu via Berlinu la Petropole. — Vorbindu mai in detaiu despre aceste persóne interesante, si despre missiunea loru in Vien'a, credu ca nici decâtu nu sum in éróre, déca punendu-le fatia in fatia voiu dice, ca ele representa acelu contrastu, ce obiceiuescu bell'artistii a-lu observá la constrúirea operiloru loru spre a formá armoni'a, carea stórcé admiratiunea privitoriloru si ofera acestor'a asiá numitulu gustu esteticu, de care nu se mai potu saturá. Pre celu de preste ocianu, — Don Pedro II, — unu barbatu mare de statura, inaintatu in etate, cu o barba alba cá zapad'a, cu fati'a liniscita si seriósa, afabilu, blandu si sinceru, — lu vedí imbracatu in vestminte cetatienesci intr'o trasura fórté modesta cu mediculu de a stâng'a sea alergendu fâra zabava dela unu institutu la altulu; nici o biblioteca, nici unu museu n'a remasu neceretatú de elu; a asistatu la desbateri in casa ablegatiloru, la prelegeri in facultatea de medicina, pretutindenea cu mare zelu si interesu. Alu doilea — eroulu dramei orientale — generalulu Ignatieff, de alu cáruu numé tremura bursa, comerciu si industria; siede cá o cóbe in hotelu „Zum Oesterreichischen Hoff“, cifréza impreuna cu secretariulu seu, printiulu Tzereteleff, resultatulu sondatiuniloru sele si-lu espedéza in telegrame lungi la Petropole. Elu a venitú din Londr'a preste Parisu, iritatu, deprimatu si infuriatu de resultatulu recognoscieriloru sale si in asta stare psihica vesteste fâra sfiála, focu, sabie si versare de sânge. „Englesii nu voru pacea, dice elu, ci spriginescu inadinsu pre turci, favoriséza resistintia loru si i'impingu neincetatu in resbelu; eu amu facutu ce amu potutu si ce amu avutu de dato-rintia, intemplese acum ce va voi.“ Iér' la obiectiunea ce i s'a facutu in Londr'a, cá adeca Russi'a sa-si dovedéca cuvintele asigurátore de pace prin fapte — sa desarmeze — aru fi respunsu generalulu: „Ce n'est pas la question.“ —

Togmai acum a sositu o telegrama din Constantinopolea, carea anuncia, ca negociárile de pace intre Pórt'a si Montenegro neavendu nici unu resultatú au incetatu. Astfelu príncipele din Czernagor'a va slobodí din nou leii muntiloru negrii asup'a hordelorú musulmane. Preste totu situatiunea se afla cátra unu stadiu seriosu. Se vorbesce ca Andrassy va întervení cá mijlocitoriu între Engliter'a si Russi'a. Foile oficióse n'au perduto de totu speranti'a in pace. X.

Varietáti.

* * * Prés. Sele P. P. Episcopi au plecatu spre eparchiele lorú si adeca Prés. P. Eppu alu Caransebesiului Ioanu Popasu cu trenulu de Joi sér'a si Prés. Sea P. Eppu alu Aradului Ioanu Metianu cu trenulu de Vineri sér'a.

* * * Consistoriulu metropolitanu gr. or. românu si-a incheiatu Joi afacerile pentru asta data. „Tageblatt“ de aici ne spune, ca pe lâng'a resólverea

causelor apelate, s'au facutu si pregatiri pentru congresulu, a cărui seditie, fiindu amanate la 1874, se voru continua in tempulu celu mai de aproape.

* Adunarea generala a institutului de creditu si economii „Albin'a” s'a terminatu alalta-ieri. Speramu ca vomu fi in pusetiune de a pute raporta despre decursulu adunarei mai pre largu cu alta ocaziune.

* Cassin'a magiara in Bistritia carea s'a deschisu la 24 Martiu, numera 50 membri. Cassin'a tiene 17 foi, dintre cari 11 magiare, 4 romane, si 2 nemtiesci.

* Portretulu lui Kossuth. „Budapesti Napilap” comunica ca a sositu la oficiulu vamalu principalu din Budapest'a unu pachetu din Itali'a, care deschisu fiindu din oficiu s'a vedutu ca contine 100 portrete fotografii de a le lui Kossuth bine nimerite. Sub fia-care fotografia era scrisu de man'a lui Kossuth in limb'a magiara cuvintele: „Pentru N. N. membru alu deputatiunei Czeglediane spre aducerea a minte de visita in Baracone. Lud. Kossuth. — Pachetulu e adresatu la primariulu din Czegled, Franc. Bartha.

* Populatiunea Cislaitaniei la sferisulu an. 1876. In an. 1869 populatiunea Cislaitaniei a fostu 20,217,531 si impreuna cu armat'a activa 20,394,980 persoane. Dupa numeratoarea facuta pe la sferisulu an. 1876, populatiunea efectiva a ajunsu numerulu de 21,565,435 persoane.

* Teatru din locu se deschide luni a dou'a di de pascale apusene.

* Esundare. Muresiulu a esundatu in primaver'a acest'a incepundu dela Alb'a-Iuli'a in josu. Pagubele cauzate de esundare suntu mari.

* (Incaerari intre romani si secui.) Lui „P. Naplo” i se scrie din Sebesiu, ca acolo au intratu la ordinea dilei batai sangerose, ca romanii tocara in 9 Martiu unu soldatu, si in 11 l. c. au chiaru omoritu pe unulu. Dupa inmormentarea acestor'a, in 13 l. c. soldatii secui resbunara mortea camaradiloru sei astfelu, incatu omorira si ei doi dintre romani si vulnerara pre vre-o 20 insi. Deregatori'a militara facu cercetare stricta si opri soldatoru secui esirea in orasiu, care mesura inse nu va fi de ajunsu a intempina reulu. Mai incolo se scrie, ca acum in Sebesiu abia se mai afla vr'o 3—4 familii magiare, caci cele lalte au luat lumea n capu de groz'a romaniloru si ca sasii simpatiseza cu magiarii si din temerea ce au pentru ur'a si fortia romaniloru s'au rugatu de garnison'a din Alb'a-Iuli'a, ca sa le tramita apere si scutu militaru. — Incatu aceste sciri suntu seu nu suntu temeinice, in curendu ne vomu convinge.

* Unu copilu espusu. In apropierea cetatii nostre, si anume unde se bifurca drumulu spre Cismadie, s'a affatu in 16 l. c. dimineti'a unu copilu ascunsu intr'o gramada de paie. Comisariulu de politia pre candu alerga sa constate ce s'a intemplat, fu intempinat de unu soldatu, care venea cu copilulu in bratie. Intr'aceea sosi si o servitoare, care declar'a ca, neavendu cu ce se hrani a trebuit sa espuna copilulu adaugendu, ca acum s'a reintorsu sa veda, deca si cine a affatu copilulu. Servitoarea dimpreuna cu copilulu bolnavicosu s'a arestatu.

* S'a prinsu aici unu servitoriu fugitu din servitiu dela Nicol. Ciurcu din Brasiovu.

* „Nagyvárada” dice ca Cercelu aru fi impuscatu in tienutul Beiusiului. Numit'a foia enaraza intemplarea acest'a in modulu urmatoriu: Judele cercualu din Beiusiu si comisariulu de politia Vasiliu Curtescu impreuna cu

cinci panduri incungiurara pe Cercelu si pre doi toti ai sei dupa ce-i urmarisera doua dile, pe candu mergeau pe o carare prin padurea Tarcaitiei si i provocara sa se predeie.

La acesta provocare — dupa cum usioru si pote omulu inchipui — fu respunsulu din partea hotiloru caduti in desperare sunetulu pusceloru si siuieratulu glontieloru.

Inse nici omenii securitateri publice n'au statu cu manile in sinu. Comisariulu de politia cu o descarcatura, intinse la pamentu pe Cercelu care remase mortu. Dlu jude procesualu S. Beliczey a trasu spre amendoii socii lui Cercelu si i-a ranitu de morte pe ambii. — Despre unulu cu deosebire — nu e sperare de vieta. Scopulu pentru care camu a patr'a parte din personalulu politianu alu comitatului Bihorului a fostu de cate-va luni de dile in activitate incordata, pre langa o conducere buna, e ajunsu si inca cu o putere — in sine luata — neinsemnata.

* Mijlocu contr'a sinuciderii. In dilele aceste s'a spendiuratu o femeia in Solnocu. Barbatulu a bagatu de sema din vreme si a scapat'o de morte. Dupa ce si-a venitu muierea in ori barbatulu i-a datu o santa bataia buna. Biat'a muiere s'a juratu ca in vieti'a ei nu se mai spendiura.

* Unu balu placutu. In cetatea rusasca Samar'a cu ocaziunea unui ospetiu s'a intemplatu ca unu servitoriu sa murdarasca cu sosu pe unu directoru de banca. Dreptu recompensa servitoriulu a primitu o palma, de care a resunatu ferestile. Inse cu atat'a treba nu se ispravi; caci Iwan ca omu cinstitu se simti atat'u de vatematu, incatu jur'a resbunare cumplita. Mai tardiu, candu toti siedeau lini sciti la mesa, servitorulu Iwan se repedi si plati inapoi si inca cu cameta aceea ce primise. Acum incep'u o bataia generala. Domnii si servitorii se incaierara palmuindu si lovindu care cu ce apuca a mana. Domnii fiindu in numeru mai mare au reportatu victoria.

* O tragedie pe strada. In noptea din 14 Mart. s'a intemplat in Pest'a o fapta cumplita. P. Vörös si C. Vasarhelyi, amici intimi mergendu impreuna spre locuinti'a loru, Vasarhelyi pre candu era sa intre pe porta, incep'u a se certa cu soci'a sea. Vörös ca vechiu amicu afl'a cu cale a se amesteca si elu spre a domoli vrajb'a. Urmarea a fostu, ca Vasarhelyi se infuria asi'a de tare, incatu scose unu cutitu si-lu infipse in peptulu amicului seu, care dupa cate-va minute muri. Vasarhelyi, care pe data fu arestatu, s'a nascutu in Aporka si este de 47 ani.

* Mosiu Tom'a eroulu romanului d-nei Beecker-Stowe „Colib'a lui mosiu Tom'a” (tradusu si in romanesce), n'a perditu nici pana adi din importanti'a sea de odinioara in insulele britanice, unde face conferintie de 4 luni. Acestu betranu negru, care are 87 ani, este si capulu unei secte din Americ'a de nordu. Dilele aceste a fostu primitu la castelulu dela Windsor de catre regin'a Engliterei si de famili'a regala. Mosiu Tom'a, alu carui nume adeveratu este Iosih Henson a escitatu forte multu curiositatea curtiei. Figur'a sea negra incadrata de o barba alba, mai are si acum cicatrice, cari amintescu suferintiele lui din lungulu seu sclavagiu. Regin'a Victori'a i-a datu mai multe presenturi.

* (Siahulu Persiei) a serbatu in 25 Decembre 1876 unu jubileu. A fostu alu 30-lea anu de candu cu suirea sea pe tronulu Persiei si totodata serbarea de 100 ani de candu cu suirea pe tronu a dinastiei sele. In anulu 1777 s'a proclamatu adeca Ag'a Mahomed, stramosiulu siahului de regentu alu Persiei. Cate-va dile dupa jubileu, dupa cum se scrie din Tehe-

ran, principele a primitu pre toti ministrii si dignitarii, cari l'au rugatu a purta de aci inainte titlulu de „Zahib Gran” (stapanu de 30 de ani). Nassr-Eddin a primitu numai decatu titlulu, cu care fu onoratu. In aceeasi di elu a tramisu o deputatiune la cetatea Kum, unde se afla mormintele stramosiloru sei demandandu a se pune pe fia-care mormentu cate unu sialu pretiosu in semnu de pietate.

Statutele comunei Resinari

pentru conservarea si folosirea paduriloru impreuna cu detorintiele economatului ei.

(F i n e.)

§. 38. Spre a pute privighia campulu dupa cuviintia se concede a cara de acolo fenu, grau, ovesu, otava, cucuruzu seu alte produse economice numai diu'a.

A aduce cu desagi fasole crumpene crastaveti mazere, ierba, buruiena, bostani, seu cucuruzu, de mancare, numai de trei ori pe septamana: luna, mercuria, si sambata dupa amedi.

§. 39. 1. Cine va aduce in dile oprite seu noptea cu desagii seu traista din campu fasole, mazare, crastaveti, bostani buruiana seu cucuruzu ori crumpene de pe agrulu (loculu) seu se va pedepsi in casulu I cu 10 cr. II, 20 cr. si III 30 cr.

2. Cine va aduce din altu agru se va privi ca furu si pe langa pedeps'a ast'a indoita si predarea cerealeloru seu a buruienii acelei'a din a carui agru s'au furatu, se va areta judecatoriei competente spre pedepsire

3. Cine va cara noptea de pe loculu seu din campu seu fenatie bucate, fenu, otava, crumpene, bostani, seu cucuruzu de totu carulu in casulu I 20 cr. II 40 cr. III 1 fl. de calu seu asinu pe care va aduce in casulu I 10 cr. II 20 cr. III 30 cr.

4. Cine va pasce fiindu campulu opritu seu in fenatie oprite in loculu seu inainte de Sant'a Maria (15/27 Augustu) se va pedepsi, de calu, vaca, bou seu asinu in casulu I 30 cr. II 50 cr. III 1 fl.; de oia seu capra in casulu I 5 cr. II 10 cr. si III 15 cr.

Dupa Sant'a Maria este cu calulu seu cu ori-ce vite in priponu ertatu a pasiuna pe loculu seu.

Acesta pedepsa se va pune si pe acei'a cari pasiuna cu vitele dealungulu calei cum este pe calinisiu seu dealungulu altoru cali pe langa care se afla locuri private.

5. Cine va pasce in livadi'a seu tenatulu altui'a pana campulu este opritu se va pedepsi pe langa desdaunare, de calu, bou seu asinu, in casulu I 2 fl. II 3 fl. si III 5 fl.; de capra, in casulu I 20 cr. II 30 si III 40 cr.; de oia, in casulu I 10 cr. II 20 si III 30 cr.

6. Pedepsele acestea indoite se voru pune pe acei'a, cari voru pasce in agrii (locurile) altor'a semenate cu grau, ovesu, cucuruzu, fasole, crumpene seu alte cereale, ori noptea in livedile seu fenatiile altor'a pana nu s'au cositu ierb'a, ori otav'a.

§. 40. Tote abaterile in contr'a priveghierei campului susu insemnate suntu de a se tracta dupa procedur'a aici prescisa pentru abaterile in contr'a conservarei paduriloru, asemenea si impartirea premiiloru amesuratu §. 14. alu acestoru statute.

Invitarea de prenumeratiune

la
„Telegrafulu Romanu”

cu „Foisior'a”
pe unu patrariu de anu (Aprilie-Iu-

niu alu anului 1877. — Pretiulu abonamentului pre 1/4 de anu e:

Pentru Sibiu 1 fl. 75 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 2 fl. v. a.

Pentru Romaniaa si strainatate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu cate doue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandamu on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) ca impreunate cu spese mai putiene si ca mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafulu Romanu” in Sibiu.

Burs'a de Vien'a.

Din 19/31 Martiu 1877.

Metalicele 5%	64 50
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 35
Imprumutulu de statu din 1860	110 25
Actiuni de banca	818 —
Actiuni de creditu	154 10
London	121 80
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 —
„ „ „ Temisiorene	72 25
„ „ „ Ardelenesci	71 20
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	108 —
Galbinu	5 73
Napoleonu d'auru (poli)	9 74
Valut'a noua imperiale germana	59 95

Nr. 578/1877.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de notariu comunale in comun'a Cacov'a, se escrie concursu cu terminulu pana in 13 Aprile a. c.

Cu acestu postu suntu impreunate: o leafa anuala de 400 fl., quartiru liberu, 20 de metri cuadrati (5 orgii) de lemne de focu, din care e a se incaldi si cancelari'a, si tacsele usuate pentru lucruri private.

Domnii competitori la numitulu postu notariale au a documenta, seu o pracsu neinterupta de celu putienu 3 ani, seu cualificatiunea prescisa in § 74 art. de lege XVIII din 1871.

Petituniile si documentele timbrate, suntu a se asterne la acest'a pretura pana la terminulu prefiptu.

Sabiu in 23 Martie 1877.

Dela pretur'a cercului Resinari-Seliste.

1—3

Edictu.

Ioanu Ioanu Tulbure din Brasiovu carele mai bine de siese ani au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea socia Elen'a Ioanu Popoviciu totu din Brasiovu, fara a se sci nici pana astadi loculu ubicatiunei lui, se citeza prin acest'a, ca in terminu de unu anu de dile sa se prezenteze la scaunulu protopresbiterale mai josu subscrisu, caci la din contra procesulu diortialu incaminatu de soci'a lui se va pertracta si decide si in absentia lui

Brasiovu 9 Fauru 1877.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or. I-iu alu Brasiovului.

Iosifu Baracu,
protop.

3—3

Posta Redactiunei.

„Mai multi romani din Altin'a”

Redactiunei i trebuie pentru sine numai numele unu'a, ca sa poa face intrebuintiare de corespondentia, caci de scrieri anonime nu putemu face intrebuintiare.

Proiectu de Regulamentu

pentru afacerile interne ale consistoriului arhidieceșanu român ortodocșu alu Transilvaniei.

I. Dispusetiuni generali.

§. 1. Consistoriulu arhidieceșanu stă sub nemidilocit'a conducere a arhiepiscopulu, cá a presiedintelu ordinariu alu consistoriulu.

§. 2. Presiedintele consistoriulu vá avé grigia cuviintioșă, sub propri'a responsabilitate si in toti ramii oficiali, pentru ordine si punctualitate, observarea legiloru, delaturarea necuviintieloru si preste totu pentru cá prin impartirea corespundietóre scopulu a agendelu, si prin armonic'a activitate a membriloru consistoriulu, ducerea oficiulu sè se póta promová in modu satisfactoriu.

§. 3. La casuri de absentia, de bóla, ori de alta impedecare a arhiepiscopulu, precumu si la casuri de vacantia a arhiepiscopiei, presidiulu si tóte functiunile oficiali a le arhiepiscopulu, amintite in §§-ii precedenti, le duce vicariulu arhiepiscopescu sub propri'a responsabilitate; éra candu si acest'a ar' fi impeditu, atunci presidiulu in consistoriulu plenariu si in senatulu bisericescu — lu duce celu mai betranu dintre asesorii consistoriali ordinari din partea preotiesca, éra in cele-lalte dóne senate celu mai betranu asesoru, preotu ori laicu din acele senate. Candu arhiepiscopulu duce presidiulu, atunci vicariulu participa la siedintia cá vice-presiedinte alu consistoriulu, si adeca in consistoriulu plenariu si in senatulu strinsu bisericescu cu votu decisivu, éra in celelalte dóne senate cu votu consultativu. Preste totu vicariulu are se dée totu concursulu posibilu arhiepiscopulu in conducerea afaceriloru in toti ramii oficiulu.

§. 4. Asesorii consistoriali ordinari adeca salarisati, suntu obligati a primí obiectele si indrumarile ce li se dau din partea presidiulu ori a consistoriulu spre referare ori indeplinire fara contradicere, afara de casulu prevediutu in statutulu organicu §. 112., fiindu adeca ruditi cu vreun'a din partile litigante, ori cu defensorulu séu advocatulu acestor'a, ori in altu modu ar' fi interesati ori preocupati in cauza, ce'a ce densii suntu detori a aduce la cunoscintia presidiulu. In casurile amintite respectivulu asesoru consistorialu nu póte participá nici la pertractarea astoru feliu de obiecte. Totu acest'a se dispune si in privintia asesoriloru consistoriali onorari, caror'a la casuri singuratices extraordinarie inca li se potu dá referade si se potu ordiná de membrii in comisiunile oficiali.

§. 5. Decisiunile consistoriulu arhidieceșanu se punu fara amanare in lucrare afara de cele apelabile, cari in casu de apelatiune se substernu consistoriulu metropolitanu spre finala decidere.

§. 6. Consistoriulu arhidieceșanu atátu celu plenariu cátu si singuratices senate, — si indeplinescu afacerile, ce se tienu de sfer'a competintiei loru, independentu sub numirea de: „Consistoriu arhidieceșanu.“

II. Competintia consistoriulu plenariu si a singuraticeloru senate.

§. 7. Competintia consistoriulu plenariu si a senatelu singuratece se norméza, conformu principiulu si agendelu cuprinse in statutulu organicu, dupa natur'a obiectelu oficiali, asiá, cá cele de natura strinsu bisericesca se tienu de senatulu bisericescu, cele de natura scolastica de celu scolariu, cele de natura epitropésca de celu epitropescu, si cele de natur'a consistoriulu plenariu de acest'a.

§. 8. Conformu §-lui precedentu de competintia consistoriulu plenariu se tienu in sensulu §. 140 alu stat. org. si dupa natur'a lucrulu obiectele:

- alegerea oficialiloru, cari vinu de a se alege prin Consistoriu;
- facerea dispositiuniloru necesarie pentru conducerea alegeriloru de deputati pentru sinodulu eparchiale si congresualu nationale bisericescu, si pertractarea diferentieloru escate din aceleasi, incátu acestea nu cadu in sfer'a activitatiei amintiteloru corporatiuni reprezentative;
- cari privescu pre insusi consistoriulu arhidieceșanu, respective afacerile lui interne, precumu: regularea afaceriloru sale interne;
- cari se referescu la arhidieceș'a intréga, vá se dica la totalitatea credintiosiloru arhidieceșani, precumu: la obiectele ce se referescu la organizarea, regularea s'au arondarea arhidieceșei in totalu ori in parte, in cátu nu cadu si nu potu cadé in competintia speciala a unui s'au altui senatu singuraticu;
- pertractarea si deciderea causei disciplinari asupr'a vreunui'a din membrii s'au oficialii consistoriulu arhidieceșanu;
- alegerea directorelu institutulu arhidieceșanu, dupa ascultarea corpulu profesoralu, precumu si pertractarea si deciderea disciplinaria in privintia aceluia-si.

§. 9. De competintia senatulu bisericescu apartienu in sensulu §. 121 alu statutulu organicu si dupa natur'a lucruriloru, inca urmatórele:

- a starui, cá preotimea arhidieceșana sè se inainteze si distinga dupa meritu;
- a dispune, examiná si intari alegerea diaconiloru, capelaniloru, parochiloru, protopresbiteriloru, si preste totu a clericiloru.
- a publicá concurse si a alege pre profesorii la despartimentulu teologicu alu institutulu arhidieceșanu andrei-énu;
- a pune in protopresbiteratele vacante (celu multu in terminu de 8 dile) administratori protopresbiterali interimali;
- a primí in institutulu arhidieceșanu andrei-énu pre tinerii, cari se insinua spre pregatire catra tagm'a preotiesca;
- a hotari dupa propunerea corpulu profesoralu asupra primirei clericiloru in internatulu seminariulu;
- a impartí intre preotii arhidieceșani ajutóriele de ori ce feliu dela statu séu din fondurile arhidieceșane, dupa ascultarea oficialoru protopresbiterali;
- a conferí ajutóriele anuali pentru edificarea, repararea si adaptarea de biserici, precumu si pentru acuirarea de realitati spre imbunatatirea starei materiali a preotimei arhidieceșane;
- a publicá concursu si a conferí stipendie din ajutoriulu dela statu séu din fondurile arhidieceșane, pentru tinerii cari se pregatescu pentru trépt'a preotiei, in sensulu dispositiuniloru sustatórie;
- a visitá despartimentulu teologicu alu seminariulu arhidieceșanu.

§. 10. De competintia senatulu scolasticu in sensulu §§-loru 122.—131 inclusive ai statutulu organicu si dupa natur'a interna a lucruriloru, apartienu inca urmatóriele agende:

- a primí in institutulu arhidieceșanu pre tinerii, cari se pregatescu pentru sarcin'a invetiatorésca;

- a publicá concursu si a alege pre profesorii despartimentulu pedagogicu alu institutulu arhidieceșanu;
- a impartí intre invetiatorii din arhidieceșana — intre cari se numera si catechetii — ajutóriele dela statu s'au din fondurile arhidieceșane dupa ascultarea oficialoru protopresbiterali, cá inspectorate districtuali scolare;
- a dá invetiatoriloru si catechetiloru bine-meritati laudatorie s'au remuneratiuni;
- a visitá institutulu arhidieceșanu, despartimentulu pedagogicu;
- a escrie concursu si a impartí stipendie, din fondurile arhidieceșane pentru studenti in sensulu normativelu si dispositiuniloru sinodali;
- a ingrigí pentru caus'a pensiunarei invetiatoriloru.

§. 11. In competintia senatulu epitropescu, in sensulu celoru specificate in §. 132 pana la 137 incl. alu statutulu organicu, cadu inca urmatóriele obiecte:

- a revedé in totu anulu ratiociniulu bisericescu ale comunelu bisericescu si protopresbiteratelu;
- a revedé din anu in anu fundulu instructu alu arhiepiscopiei (§. 132, p. 1, statutulu organicu);
- a visitá institutulu arhidieceșanu in privintia economica.

III. Protocolulu de esibite.

§. 12. Ori ce harthia oficiosa adresata catra consistoriulu arhidieceșanu dela vre unu oficiu, ori neoficiosa, asternuta la consistoriu prin vre-o partida, are a se dá la protocolulu de esibite.

§. 13. Protocolistulu nu-i éiertatu se respinga nici o harthia, ce se asterne la consistoriu, éra de afla harthia defectuosa, se faca atentu pre aducatoriu la reintregirea defecteloru esentiali.

§. 14. In privintia harthieloru supuse timbrului, are protocolistulu se observe legile de timbru esistente, si conformu acestor'a se dea indrumarile de lipsa partiloru.

§. 15. La protocolu nu se póte petrece nici o cerere s'au rugamente verbala, si nici harthia nu se póte primí sub conditiune, cá mai tardiu, s'au numai dupa ce se voru implini unele conditiuni anumite, sè se improtocoloze.

§. 16. Protocolulu are se stea deschisu pentru suplicanti ori partide in dile de lucru dela 9 pana la 12 óre inainte, si dela 3 pana la 6 óre dupa amédiu, éra in dumineci si serbatori numai inainte de amédiu dela 11 pana la 12 óre.

§. 17. Afara de cancelari'a arhiepiscopésca si dupa ór'a de inchidere nu se mai póte primí la protocolu nici o harthia. Harthiile, ce sosescu prin posta dupa inchiderea protocolulu sè se improtocoloze sub datulu urmatoriu.

§. 18. Protocolulu vá cuprinde urmatórele rubrici: a) pentru numerulu curentu; b) datulu presentarei; c) oficiulu s'au partid'a, dela carea vine actulu; d) meritu, e) numerulu legatoriu; f) datulu decisulu; g) sectiunea si numerulu registraturei.

§. 19. Protocolistulu se cerceteze si numere acusele unui esibitu si se le insemneze cu numerulu protocolulu si alu anulu curentu, si aflandu, ca lipsesce vre-unu acúsu, se noti-

fiice acést'a pre esibitu sub numerulu protocolului. Elu nu póte lasá oficiulu pana nu a improtocolatu tóte esibitele sosite in o di.

§. 20. Piesele indreptate catra presidiu precum si cele cu predáu acestui'a nedessigilate si nedesfacute. Afara de aceste casuri presidiulu nu póte primí nemidlocitu alte harthii indreptate catra consistoriu. Despre banii incursi se face unu registru si pre langa acést'a se transpunu indata la cass'a epitropiei spre pastrare.

§. 21. Protocolistulu dupa terminarea improtocolarei esibiteloru, incheie protocolulu si-lu asterne presidiului impreuna cu harthiile intrate si improtocolate, care revedindu-lu si desemnandu referentulu subscie in urma si fie-care cóla deosebitu, si apoi 'lu restitue impreuna cu vrebitele protocolistului. Déca acela'si ar' opri vre-o harthia la sine, se insemneze acést'a la numerulu respectivu.

§. 22. Protocolistulu e datoriu a provedé la registratura fie-care actu singuraticu cu anteattele lui, daca se afla, si apoi ale transmitte fora amenare cele urgente indata referintiloru respectiv, precum si a duce pentru fie-care referate câte o consemnare deosebita, in care actele oficiali vinu a se insemná in ordine.

§. 23. Din protocolulu esibiteloru se se face unu indice alfabeticu, care se cuprinda numele partiloru ori alu oficialoru respective in ordine alfabetica, mai incoloru numerii protocolului referitoriu la acelu obiectu cu insemnarea acestui'a pre scurtu si in fine numele referentului.

IV. Siedintiele consistoriali.

§. 24. La impartirea acteloru spre referare, presedintele se iá privire la ace'a, cá referentii se fia de o potriava ocupati, cá fia-cara referentulu se aiba oficiulu ocupati, cá fia-cara toti ramii oficiulsi, si cá actele, ce se tienu de acela'si obiectu, se se imparta aceluia-si referentulu. Inainte de a se superá unu obiectu datu unu referente spre referare, nu se póte face vre-o schimbare in person'a acestui'a, afara de casurile legali, ori din alte cauze motivate (§. 4).

§. 25. Fia-care referentulu este obligatu a portá unu libelu de referade despre primirea si referarea acteloru sale, care la primirea acteloru se vá conferá cu consemnarea protocolistului (§. 22), éra pre acést'a o va subscrie insusi spre adevierirea celoru primite.

§. 26. Presidiulu are dreptu a luá privire ori si candu in libelele de referada, a urgá referarea acteloru insemnate acolo, ori de a cere desluciri despre cauzele ce impedece referarea.

§. 27. Obiectele urgente se referéza si decida inainte, apoi urméza celelalte in ordine dupa numerii protocolului asiá, cá cele ce stáu in nexu intre sine au a se luá la olalta.

Presidiulu si referentulu suntu respundietori pentru observarea acurata a acestei instructiuni.

§. 28. In cauzele procesuali, precum si in altele mai ample si mai complicate, ce se supunu pertractarei si deciderii consistoriului, referentulu se face unu estrasu, care se cuprinda tóte imprejurarile esentiali, motivele juridice-canoniche si dovedite, si in care se se suleve documentele asternute si locurile deciderii din fasiunile marturiloru si din declaratiunile espertiloru, aducendu-se astufeliu votantii in pusetiune de a puté cunósce si júdeca din fundamentu statulu pertractariloru.

La obiecte de mare importantia se potu denumi si doi referenti si se póte alege si o comisiune speciala spre acestu scopu.

Presedintele póte luá privire in estrasu si inainte de referare in siedintia.

§. 29. Referentulu se iá la fie-care actu singuraticu o cóla de referatu, pre a carei parte de-a stâng'a se se scrie numerulu protocolului si starea lucrului, éra pre cea de-a drépta votulu si proiectulu de espeditiune.

Déca estrasulu respective conceptulu vá constá din mai multe cóle de harthia, atunci tóte cólele se cóse cu unu firu de gaitanu de metase s'au atia, si capetu acesteia inodandu-se, se sigiléza cu sigiliulu referentului s'au alu

consistoriului; éra cólele se se insemne fie-care deosebi cu numerulu curentu si cu alu protocolului si alu anului.

§. 30. Sentintia respective conclusulu se fie chiaru si precisu, éra motivele basate pre canónele bisericele nóstre si pe legile si institutiunile sinodali ale provinciei nóstre metropolitane. Asemenea si proiectulu de espeditiune se fia de ascrie, cá din cuventu in cuventu se se póta descrie la espeditura. Totu odata se se insemne pe faci'a prima din launtru a referatului ori si din afara: câte espeditiuni si pentru cine se se face, precum si ca conclusulu se se scrie separatu ori pre esibitulu insu-si.

§. 31. Afara de unele afaceri de totu neinsemnate pure formali si grabnice, cari se potu superá fora amenare prin presidiu, dara au a se aduce in procsim'a siedintia la cunoscintia consistoriului archidiecesanu, tóte celelalte obiecte oficiali se referéza si decida regulatu in siedintia consistoriale dupa natur'a lor.

§. 32. Presidiulu va ingrijí, ca siedintiele consistoriali se se tienu regulatu, si adeca: ale senatului bisericescu odata in septemana, ale senatului scolariu odata in doue septemani, éra ale celoru lalte de câte ori vá cere trebuintia.

La casuri urgente ori la propunerea vre unu referentulu se potu tiené siedintie si estrasordinarie de câte ori va fi de lipsa. Siedintiele consistoriali se aducu la cunoscintia asesitoriloru respectiv celu pucinu cu o di inainte de tienera lor.

§. 33. Presedintele deschide si inchide siedintiele, priveghiédia pentru demnitatea acestor'a, sustiene pacea si ordinea si ingusceltariloru mersulu regulatu prescriisulu consultariloru.

La aducerea unu conclusulu validu se cere in singuraticile senate pre langa presidiu presentia a celu putienu patru asesori din acelasi senatu, éra in consistoriulu plenariu a celu putienu noue asesori consistoriali. La casuri urgente s'au de bóla, s'au de ori ce alta impedece se póte completá numerulu prescriisulu de patru asesori la vre-unu senatu singuraticu cu alti asesori din celelalte doue senate.

§. 34. Procesele se referéza prin cetirea estrasului, éra alte obiecte verbalu. Referentulu póte cu invoirea presidiului referá si procese verbalu, dara acést'a nu-lu scutesce dela compunerea estrasului in scrisu.

Atátu presidiulu cátu si fie-care asesoru suntu indreptatiti a luá privire in fie-care actu ori a cere cetirea aceluia, precum si a pune intrebari referentulu in privintia obiectului.

§. 35. La consultare presedintele supune desbaterea obiectulu, ce este se se decida.

Votarea o incepe referentulu, cu cetirea opiniunei sale facute in scrisu, care trebuie totu odata se cuprinda in sine si proiectulu de espeditiune. Presidiulu nu are dreptu a intrerumpe pre referentulu ori pre altu votantu in espunerea si desvoltarea pareriloru sale si nici a restringe cátu-si de pucinu libertatea in darea de parere. Elu póte dá desluciri si trage atentiunea votantiloru la impregiarari, dara a s'a parere numai dupa votare si-o póte manifestá si, déca voiesce, trece si la protocolu.

§. 36. Dupa terminarea desbaterei se póte unu votantu abate dela parerea s'a de mai nainte, schimbandu-si convingerea, pana ce adeca presedintele nici nu a enunciatu definitivu conclusulu. Dupa enunsierea acestui'a pertractarea nu se mai póte incepe din nou.

§. 37. Presedintele enuncia conclusulu dupa parerea, pentru carea au votatu toti votantii ori maiortatea acelor'a. Déca votulu maiortatei mai cuprinde unu adausu, o esmitere, ori o modificare, atunci se se insemne acést'a indata in proiectulu de espeditiune. Erori gramaticali, prin cari esentia conclusului nu se atinge, le póte indreptá si presidiulu.

Déca voturile se impartu intre doue s'au mai multe pareri de-o potriava, atunci parerea, la carea se alatura presedintele, decide.

§. 38. Déca conclusulu diferesce esentialu de propunerea referentului, atunci nevoindu acést'a, secretariulu se insarcinéza cu compunerea espeditiunei. Atatu referentulu, cátu si secretariulu in casulu amintitu, suntu detori a subscrie proiectulu de espeditiune.

§. 39. Despre fie-care siedintia se duce unu protocolu, in a carui frunte se insemná diu'a siedintiei si numele celoru presenti, adeca: alu presidentului, alu asesitoriloru consistoriali si alu secretariului.

Pe frantur'a stanga vine numerulu protocolului si prescurtu cuprinsulu obiectelor oficiali, ce au venitu la pertractare in ordinea, in carea s'au referatu.

Decurgerea votarei si esentia conclusului se se scrie in estrasu scurtu pe frantur'a cea drépta.

Fiindu conclusulu adausu in unanimitate, este destulu numai a se aminti acést'a impregiarare; déca insemne ori in privintia lucrului principalu, ori in privintia motivarei ar' diferi, atunci se se insemne si opiniunea contraria impreuna cu motivarea ei in intregu cuprinsulu si pre lenga observarea, cá cari si cáti votanti au votatu pentru conclusu, si cari si cáti pentru opiniunea contraria, precum si cá la a caroru propuneri au urmatu aceste.

§. 40. Protocolulu siedintiloru se subscrie de presedintele si de secretariulu si se autentica in siedintia procsima. Elu nu póte avé nici unu aclusu.

Cólele protocolului siedintiloru se aduna in ordinea cronologica si se léga la finea fia carui anu.

§. 41. Conclusele astfeliu aduse se vedu de catra presedinte cu cuvintele: „se se espedeze“ si cu subscrierea aceluia-si predanduse ingriji secretariulu consistorialu, care se vá apói pentru de a se trece mai antaiu la protocolulu esibiteloru in rubrica: „Datulu decisului“, apoi pentru espedarea lor.

V. Espeditur'a.

§. 42. La espeditura inca se duce unu protocolu de espeditiuni cu urmátoriele rubrici: a) pentru numerulu curentu; b) pentru numerulu protocolului esibiteloru; c) pentru oficiulu s'au partid'a, catra carea se face espeditiunea; d) pentru diu'a espedarei; e) pentru adevierirea primirei din partea oficiului postalulu s'au a partidei.

§. 43. Pentru acurat'a espedare a concluselor se ingrigesce secretariulu consistorialu. Acelea indata dupa primire se impartu scriitoriloru spre purisare. Cele ce suntu insemnate de presedintele ori de referentulu cá urgente, precum si cele ce vre-unu terminu se se decopieze mai intaiu, éra cele-lalte in ordinea cum urméza.

§. 44. Dupa purisare espeditiunile se collationéza cu conceptulu originalu, si, spre cólédá, cá acést'a a urmatu, atátu numele mundantelui cu si a colationatorulu, precum si diu'a se se noteze pre conceptulu.

§. 45. Espeditiunile mundate si collationate secretariulu le duce la presidiu spre subscriere.

Afara de sentintiele in cauze procesuali, cari vinu a se subscrie de presedinte si de referentulu, — tóte cele-lalte espeditiuni precum: rapórtu catra sinodulu archidiecesanu si consistoriulu metropolitanu, corespondintie cu oficiile straine, ordinatiuni, cercularie etc., se subscriu numai de catra presedinte.

Sentintiele, cerculariele si documentele consistoriali se provedu si cu sigilulu oficialu.

§. 46. Candu espeditiunea se face prin posta, acea se provede (fia scrisóre ori pachetu) cu sigilulu, numerulu si numirea consistoriului pe cuvertu.

Fia-care espeditiune se petrece la protocolulu de espeditia (§. 42).

§. 47. La espedarea de bani seu alte pretiose espeditiunea se se face in sensulu prescriitoru postalulu.

§. 48. Actele, cari remanu la consistoriu, se depunu la archivulu consistorialu.

VI. Registratur'a.

§. 49. Actele consistoriali se voru tiené la registratura in ordine si in evidentia.

§. 50. Registratur'a se imparte in urmátoriele despartiminte insemnate cu numerii romani: a) sb pntamintu insemnate cu numerii

I. Consistoriul plenariu: a) obiecte oficiale; b) obiecte disciplinari; c) obiecte mixte.

II. Senatul bisericesc: a) obiecte oficiale: ordinatiuni si emise mai inalte, dela sinodul archidiececanu etc.; b) cauze matrimoniale; c) cauze disciplinari si civile; d) concurse, edicte etc.; e) obiecte mestecate.

III. Senatul scolariu: a) obiecte oficiale; b) obiecte mixte.

IV. Senatul episcopesc: a) obiecte oficiale.

§. 51. Protocolistul, care este totu odata si arhivariu, va aduna actele si le va separa cu grija dupa despartimentele insemnate in §-lu precedente, punendu pre celea ce stau in legatura la olalta in fasciculi deosebiti.

§. 52. Fia-care actu nou oficialu va primi unu fasciculu nou; era acelea, cari cu privire la nessleru amintitu in §-lu precedente, se referescu la ante acte ce se afla deja in arhivu, au a se asedia numai la acestea, in ordine cronologica, fara privire la anulu in care au intratu.

§. 53. Fasciculi vinu a se pacheta usioru intre doue table tari de harthia grosa. Tabl'a prima a pachetului se insemna cu numerulu despartimentului registraturei, cu numerulu anului si cu numerulu fascicului respectivu.

§. 54. Fiacare actu, catu sosese la arhivu, se insemna cu numerulu despartimentului si fascicului de cari se tiene, pentru ca apoi cu aceste semne se se petreca in registrulu arhivului dupa numerulu protocolului. Rubric'a prima a registrului se imple cu numerulu protocolului in ordine cronologica, era a dou'a cu numerii despartimentului si a fascicului. —

§. 55. Indicele protocolului (§. 23.) pote servi si de indice alu arhivului, petrecandu-se in rubric'a ultima a aceluia fia-care actu superatu si cu numerii registraturei.

§. 56. Archivariulu respective protocolistulu nu e indreptatitu a lasa pre partile private se ia privire in acte, seu copii dupa acelea, fara scirea presidiului.

§. 57. Membrii consistoriali referinti potu cere acte din arhivu spre intrebuintiare oficiala ori si candu pre lenga adeverintia. Adeverintia despre acest'a se pune la locul actului primitu.

§. 58. Ordinatiuni oficiale, recuisituni si corespondentie dela alte officii, protocoale, publicatiuni, consemnari, proiectate de espeditiune

si raporte oficiale nu se potu estrada partiloru de locu.

Actele partiloru inse li-se potu estrada la cererea lor si la dispositiunea consistoriului pre lenga adeverintia, ce se va pune la actele respective.

§. 59. La arhivu se tienu in evidentia tote afacerile si ordinatiunile consistoriali cu terminu, pentru a caroru realizare consistoriulu din oficiu trebuie se se ingrigiesca. Spre acestu scopu se va compune si porta unu diuariu de termine si urzorie cu urmatoriele rubrici: a) pentru numerulu protocolului ordinatiunei respective b) pentru numirea celui insarcinatu cu indeplinirea ordinatiunei consistoriali, respective a oficiului insarcinatu seu recuiratu, mai incolo diu'a espedarei si cuprinsulu pre scurtu c) pentru terminulu pusu pentru inleplinire, d) pentru raportulu asternutu seu impartesirea facuta, in casulu contrariu diu'a in carea s'a urgatu.

Sibiu, 14 Martiu, 1877.

Dela consistoriulu archidiececanu.

Nr. 695. Plen.

Proiectu de lege

pentru incompatibilitatea oficielor invetiatoresci si profesorale.

§. 1.

Fiindca jace in interesulu invetiamentului, ca celu ce primesce asupra-si unu oficiu invetiatorescu seu profesoralu, se-lu porte cu esactitate neimpedecatu de alte ocupatiuni, se enuntia incompatibilitatea oficielor invetiatoresci si profesorali cu ori-ce altu oficiu sistemisatu seu beneficiatu, cu cari ar' pote se aiba locu vre-o colisiune de ori-ce natura, ce ar' pote impedeca pre invetiatoriu seu profesoru in portarea directoriei sale.

§. 2.

Sub conditiunile prescise in §-lu precedente invetiatoriulu in specialu pote fi reprezentante alu comunitatiloru, sinodeloru si congreselor bisericesci; elu pote fi reprezentante comunalu, opidanu, cetatienescu, cercualu seu comitatensu, membru alu reuniuniloru scientifice literarie, economice, si alu judiciului de juria; asemenea pote elu ocupa ori-ce oficiu si a exercia ori-ce dreptu in sfer'a constitutiunei bisericesci si lumesci, afara de officie si ocupatiunile, ce suntu espresu oprite in §§. urmatori.

§. 3.

Invetiatoriulu si profesorulu nu pote ocupa totu deodata:

- unu oficiu stabilu sistemisatu de statu, fia acelu supusu denumirei seu alegerei;
- oficiulu sistemisatu de primariu seu notariu comunalu seu cercualu seu presedinte in comitetulu comunalu;
- elu nu pote fi avocatulu, nici cu treburi advocatiale nu se pote ocupa fara numai in caus'a s'a propria;
- elu pre timpulu prelegeriloru nu se pote ocupa nici cu alte servitii in cancelarii publice seu private;
- elu nu se pote ocupa cu atari servitii si lucruri, ce i-ar' pote detrage din vedi'a si onorea s'a.

§. 4.

Invetiatoriulu si profesorulu nu pote fi totu de odata:

- epitropu parochialu, protopresbiteralu seu consistorialu;
- parochu;

- protopresbiteru seu administratoru protopresbiteralu;
- asesorulu consistorialu cu referada ordinaria si salarisatu;
- secretariu, fiscalu seu defensorulu alu legiloru la consistoriu.

§. 5.

Invetiatoriulu si profesorulu, care va lucra in contr'a acestoru dispositiuni, se va lua de catra consistoriu in cercetare disciplinaria.

§. 6.

Acesta lege intra in vigore cu 1 Septembrie 1877.

§. 7.

Cu efectuarea acestoru dispositiuni se insarcineza consistoriulu archidiececanu.

Sibiu, 14 Martiu 1877.

Dela consistoriulu archidiececanu.